

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:

președinte:

Diaconu Iurie

judecători:

Catan Liliana

Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

OBRIJANU Eugeniu XXXXX, născut XXXXX,
originar XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.03.2019 – 08.05.2019;

Instanța de apel: 31.05.2019 – 18.09.2019;

Instanța de recurs: 18.11.2019 – 18.12.2019.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central, din 08 mai 2019, Obrijanu Eugeniu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Totodată în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Obrijanu Eugeniu, prin prezenta sentință, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probă de 3 ani și nu va fi executată dacă condamnatul în termenul de probațiune nu va comite o nouă infracțiune și prin purtarea exemplară va confirma încrederea acordată, totodată, obligându-l pe Obrijanu Eugeniu să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului care exercită controlul asupra comportării celui condamnat.

S-a respins cererea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, din motiv că acestea au fost achitate benevol de către inculpat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Obrijanu

Eugeniu, la data de 13 ianuarie 2019, aproximativ la ora 15.30, deținând permis de conducere de categoria XXXXX, fiind treaz și, în același timp, conducând automobilul de model „BMW” XXXXX, de culoare argintie, cu numărul de înmatriculare XXXXX, pe traseul R20 Orhei-Rezina-Rîbnița (direcția de deplasare Rezina – Orhei), în regiunea bornei kilometrice № 14 (+) 601 m), nu a manifestat dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și nu a ținut cont de situația rutieră, încălcând astfel prevederile normelor prevăzute de pct. 45.1) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, potrivit căruia „Conducătorul auto trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere ce i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră”, ca rezultat a derapat de pe carosabil și s-a ciocnit frontal cu copacul din preajmă. În rezultatul impactului, pasagerul Țurcan Elena care în timpul producerii accidentului se afla pe bancheta din spate a autoturismului, a decedat la fața locului, iar pasagerului Țurcan Cristina care în timpul producerii accidentului se afla pe bancheta din față a autoturismului, i-a fost cauzată vătămare corporală medie. Potrivit învinuirii înaintate și rechizitoriului întocmit, prin acțiunile sale intenționate Obrijanu Eugeniu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Codul penal.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procurorul, succesorii părții vătămate Țurcan Alexandru și Țurcan Cristina și de inculpat.

3.1 Procurorul în apel a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a sentinței și rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Obrijanu Eugeniu să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare, pe termen de 3 (trei) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, fără aplicarea art. 90 din Codul penal.

Apelantul a menționat că hotărârea instanței este una generală, fără a fi luate în considerare criteriile de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, circumstanțele agravante și nu în ultimul rând, urmările prejudiciabile, survenite în urma încălcării regulilor de securitate a circulației rutiere, cu cauzarea decesului pasagerului Țurcan Elena. Obrijanu Eugeniu a fost recunoscut vinovat, de comiterea unei infracțiuni grave, pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare de la 3 la 7 ani. Nu este pentru prima dată pe banca acuzațiilor, anterior a fost judecat prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 29 iunie 2011 în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) din Codul penal, la o pedeapsă sub formă de patru ani închisoare

cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de trei ani; prin sentința Judecătorei Ungheni din 14 martie 2012 în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) din Codul penal, la o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, echivalentul a 3000 (trei mii) lei; în baza art. 85 Codul penal prin cumul de sentințe s-a stabilit definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de patru ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis și amendă în mărime de 150 unități convenționale, echivalentul a 3000 (trei mii) lei.

La locul de trai se caracterizează negativ, după săvârșirea infracțiunii a părăsit țara fără permisiunea organului de urmărire penală, ulterior fiind anunțat în căutare cu aplicarea (în contumacie) a măsurii preventive sub forma de arestarea preventivă. Astfel, aplicarea art. 90 din Codul penal și dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate lui Obrijanu Eugeniu XXXXX pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, nu-și va atinge obiectivele pedepsei. Pedeapsa penală se aplică nu pentru a cauza suferințe fizice condamnatului sau să-i înjosească demnitatea, ci pentru a-i schimba concepțiile și convingerile greșite care l-au influențat în vederea comiterii infracțiunii și pentru a-i educa stima față de normele scrise și nescrise ale societății.

În concluzie, apelantul a considerat că instanța de fond, neîntemeiat a aplicat în privința inculpatului Obrijanu Eugeniu art. 90 din Codul penal, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, dacă în termenul de probă fixat condamnatul nu va comite o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

3.2 Țurcan Alexandru a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei lui Obrijanu Eugeniu cu reducerea suspendării executării pedepsei în baza art. 90 Codul penal de la 3 ani la 1 an.

În cauza dată în opinia apelantului, ofițerul de urmărire penală, procurorul și în final instanța de judecată au ignorat totalmente prevederile art. 81 Cod de procedură penală, deoarece în primul rând, Țurcan Alexandru ca soț al victimei, poate fi succesorul ei. Nimeni dintre persoanele oficiale nominalizate nu a explicat ca este necesar de a depune o cerere pentru a fi recunoscut succesor de drept. Mai mult ca atât, este inexplicabil faptul din toate punctele de vedere că el, ca ruda cea mai apropiată a victimei nu a fost invitat și audiat, nici în cadrul urmăririi penale, nici în ședințele de judecată. Ținând cont de cele menționate, a solicitat ca instanța de apel să înlăture erorile date și să țină cont de părerea lui privitor la stabilirea pedepsei inculpatului și să-i aplice o pedeapsă minimă, inclusiv termenul suspendării executării pedepsei.

De asemenea apelantul a solicitat instanța să i-a în considerație că nepoata

Țurcan Cristina, trăiește în concubinaj cu Obrijanu Eugeniu și conform consultației medicului nr. 0000018088 14 mai 2019 este însărcinată. Suspendarea executării pedepsei pe un termen mai îndelungat (3 ani) se poate răsfrânge și asupra situației materiale a familiei lor, deoarece inculpatul are un șir de restricții, printre care schimbarea domiciliului, alegerea locului de muncă în țară sau peste hotare.

3.3 Succesorul părții vătămate Țurcan Cristina a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei lui Obrijanu Eugeniu cu reducerea suspendării executării pedepsei în baza art. 90 Codul penal de la 3 ani la 1 an. De asemenea a solicitat ca instanța de apel să i-a în considerație că inculpatul a recunoscut vinovăția, a restituit lui Țurcan Alexandru cheltuielile pentru înmormântare cât și mesele de pomenire, cet. Țurcan Alexandru fiind soțul părții vătămate nu a fost numit, audiat și chemat la ședința de judecată în calitate de succesor și este de acord cu aplicarea unei pedepse minime.

Conform consultației medicului nr. 0000018088 14 mai 2019 Țurcan Cristina este însărcinată. Astfel, suspendarea executării pedepsei pe un termen mai îndelungat (3 ani) se poate răsfrânge și asupra situației materiale a familiei lor, deoarece inculpatul are un șir de restricții, printre care schimbarea domiciliului, alegerea locului de muncă în țară sau peste hotare.

3.4 Inculpatul Obrijanu Eugeniu a depus apel prin care a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei cu reducerea suspendării executării pedepsei în baza art. 90 Codul penal de la trei ani la un an.

Conform prevederilor art.78 Codul penal, consideră că ar fi fost just și echitabil, ca instanța de apel anume prin stabilirea unei pedepse minime de suspendare a executării pedepsei sub formă de închisoare și stabilirea unei perioade de probațiune pe un termen de 1 an, legea penală ar atinge scopul său. Inculpatul a recunoscut pe deplin vinovăția, a restituit cet. Țurcan Alexandru cheltuielile pentru înmormântarea victimei cât și mesele de pomenire, etc. în sumă de 50 000 lei. De asemenea, a considerat că suspendarea condiționată a executării pedepsei nu este o favoare, avantaj, oferit persoanei, dar este o măsură de pedeapsă care se răsfrânge asupra condamnatului cu restricțiile respective prevăzute de lege.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2019, apelurile procurorului, succesorilor părții vătămate Țurcan Alexandru, Țurcan Cristina și a inculpatului au fost respinse cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată lui. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură

penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut că individualizarea pedepsei este un proces personal – rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

La stabilirea pedepsei și mărimea acesteia se ține cont de criteriile de individualizare a pedepsei. Prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale. Pentru stabilirea unei pedepse echitabile, instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Prima instanță a ținut cont de faptul că, inculpatul a recunoscut vina în cele comise, instanța de apel a menționat că nu o consideră ca circumstanță atenuantă, deoarece circumstanței respective i s-ar acorda o dublă valență juridică. Recunoașterea vinovăției a fost ca condiție la aplicarea prevederilor art. 364¹ Codul penal, respectiv fiindu-i redusă din pedeapsa cu închisoare aplicată inculpatului din limitele pedepselor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Codul penal, astfel limitele de pedeapsă sub formă de închisoare aplicabile în prezenta cauză constituie de la 2 la 4 ani 8 luni cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Luând în considerație, toate aspectele menționate instanța de apel a considerat că pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă, astfel stabilindu-i-se o individualizare a pedepsei care este legală, întemeiată, proporțională faptei comise și circumstanțelor reale și personale. La caz, ținând cont de personalitatea inculpatului, Curtea de Apel a considerat posibilă corectarea și reeducarea condamnatului fără izolarea reală de societate, cu aplicarea față de inculpați a prevederilor art. 90 Codul penal, menținând în această parte sentința.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, conducând-se de prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet, invocând că pedeapsa este prea blândă. Recurentul menționează că inculpatul nu este pentru prima dată pe banca acuzațiilor, anterior fiind judecat pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) și 362 alin. (1) Cod penal.

În recurs se menționează că decizia instanței de apel este neîntemeiată în partea stabilirii pedepsei inculpatului. Dispoziția art. 90 Cod penal obligă instanța de judecată să indice expres în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, care nici nu este motivat de către instanță, care se limitează doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante. Instanța de apel făcând trimitere la prevederile art. 61 Cod penal nu s-a referit la argumentele care au servit la aplicarea acestor temeieri, ignorând prevederile art. 348 alin. (3) Cod de procedură penală.

Recurentul menționează că instanța de apel justificat a apreciat circumstanțele, dar pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu fapta comisă și consecințele acestuia, de personalitatea inculpatului, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise. Astfel, au fost ignorate prevederile art. 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Codului penal.

În contextul celor expuse, acuzarea a considerat că concluziile instanței de apel și celei de fond, la capitolul individualizării pedepsei stabilite sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării juridice, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

7. Nefiind de acord cu recursul declarat de procuror, avocatul Șalari Gheorghe a depus referință împotriva recursului, prin care solicit respingerea ca inadmisibil a acestuia.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427

Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat se constată că, procurorul critică decizia sub aspectul pct.6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*, însă Colegiul analizând decizia atacată, conchide că nici un temei prevăzut de norma menționată, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Distinct de aceste considerente, Colegiul atestă că recurentul critică decizia instanței de apel și sub aspectul greșitei individualizării a pedepsei aplicate, temei de recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Referitor la motivele invocate de recurent în acest sens, se menționează că, potrivit principiului individualizării pedepsei penale (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

La caz, Colegiul penal constată că instanța de apel menținând soluția primei instanțe privind aplicarea pedepsei principale sub formă de închisoare cu suspendarea

condiționată a executării acesteia, corect a stabilit că corectarea și reeducarea lui Obrijanu Eugeniu este posibilă fără privarea de libertate, punând la baza soluției prevederile art. 7, 75, 90 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, inculpatul a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, recunoscându-și vina în cele comise, precum și gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acestora, personalitatea celui vinovat și circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea.

Subsidiar, se mai reține că, procurorul nu a invocat careva motive care ar justifica aplicarea unei pedepse mai aspre în privința inculpatului, or, criticile formulate de procuror au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale și în instanța de apel și cărora li s-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, iar argumentele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erorilor de drept, care ar fi temei de implicare în sensul rejudecării cauzei în instanța de apel.

Colegiul constată, că pedeapsa individualizată de instanța de fond, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane, nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror și potrivit legii se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe Obrijanu Eugeniu XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 ianuarie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion